

NOTAM er et senter for utvikling og nyskapende bruk av teknologi i musikk og kunst.

NOTAM fungerer både som et ressurs- og kompetansesenter for komponister, musikkutøvere og kunstnere som kommer til oss med prosjektideer som de vil ha realisert, og som en institusjon som genererer egne prosjekter med kryssfeltet musikk, kunst og teknologiutvikling som utgangspunkt.

Våre lydstudioer holder høy profesjonell standard, og tilgang gis til registrerte brukere via prosjektsøknader.

NOTAM er en aktiv pådriver for nye og tverrfaglige innfallsvinkler innen norsk kulturliv og i det internasjonale musikkteknologimiljøet, og søker hvert år å bidra til en økt forståelse for disse perspektivene i form av forskningsartikler, undervisning, forelesningsvirksomhet og annen formidling.

NOTAMs aktiviteter deles inn i kjerneområdene:  
1. Musikk og kunst  
2. Forskning og utvikling  
3. Utdanning  
4. Formidling



# INNHALDSFORTEGNELSE

## Årsmelding 2009 **notam.**

06

/01

Forord

08

/02

Musikk og kunst

14

/03

Forskning og utvikling

18

/04

Utdanning

22

/05

Formidling

28

/06

Fasiliteter

30

/07

Organisasjon

32

/08

Årsrapport





# 01 FORORD

Rune Molvær, februar 2010

## «Vi skal ha høy kompetanse, tilgjengelighet og åpenhet som kjennetegn»

**N**OTAM arbeider for å være en lydhør organisasjon overfor kunstnere, musikere, komponister, institusjoner og andre brukere. Vi skal ha høy kompetanse, tilgjengelighet og åpenhet som kjennetegn. Vi må vise endringsvilje og endringsdyktighet i forhold til utviklingen på feltet nasjonalt og internasjonalt.

NOTAM følger den internasjonale utviklingen tett, både gjennom våre forsknings- og kunstneriske nettverk, og gjennom den type interesse og respons vårt arbeid får internasjonalt. Samtidig gir aktiviteten muligheter for eksponering av norske kunstnere, musikere og komponister internasjonalt.

2009 var et år med god produksjon og en viss vekst i driften. NOTAMs driftsrammer ble økt, og dette ga økt leveringsdyktighet på flere felt. Viktigste var opprustningen av senterets tekniske kompetanse i programmering, elektronikk og formidlingsarbeid. Ny daglig leder tiltrådte i november, og tidligere leder gikk over i en rent faglig stilling. Administrasjonen ble med andre ord holdt på samme nivå, men NOTAM hadde en vekst i faglige stillinger. Veksten i leveringsevnen har gjort at NOTAM igjen leverer solid i EU-prosjektet Integra, og lokalt i Norge gjennom bedre vedlikehold av eksisterende programvare og utvikling av ny programvare. NOTAM har også bidratt til flere kunstprosjekter som følge av denne økningen i kapasitet, og ikke minst har vi sett en interessant utvikling innen elektronikkproduksjon som er rettet mot musikere. Dette arbeidet har pågått i flere år, og utvikles gjennom kontakt med flere instrumentgrupper. Arbeidet har vakt oppmerksomhet også internasjonalt, og i 2010 vil NOTAM ta i mot flere gjester for arbeid langs denne utviklingsaksen.

I sum må allikevel 2009 betraktes som et mellom-år, mye på grunn av de enorme utfordringer NOTAM har hatt, og fremdeles har, i forbindelse med huseiers ombygging av bygningsmassen i Nedre gate. 2009 begynte med åpent tak mot himmelen og kuldegrader inne, og byggestøyen mens disse

linjene skrives er så betraktelig at gulvet rister. Mangel på økonomisk handlekraft er den eneste årsaken til at situasjonen vedvarer.

Målt opp mot slike utfordringer er NOTAMs levering i 2009 god. Der vi av forståelige grunner har opplevd et fall i bruken av studioene, har vi spart arbeidskraft, og benyttet den til å oppgradere og planlegge virksomhet fremover. Det betyr at 2010 blir et aktivt år, med flere symposier, kurs og prosjekter enn på lenge.

En evaluering gjennomført av Telemarkforskning på oppdrag fra Kulturdepartementet i 2009 peker på at NOTAM har vært et sted med høye ambisjoner og stor produktivitet til tross for begrensede midler. Evalueringen viser også at NOTAM bør være synligere utad.

Vi vurderer evalueringen som et ressursdokument – et utgangspunkt til å reflektere rundt videreutvikling av NOTAM i en strategiprosess i 2010. I prosessen vil vi innhente synspunkter fra våre brukere, og vi har startet arbeidet med bedre synliggjøring gjennom omlegging av hjemmesiden, aktivt fokus på vårt nyhetsbrev, samt annen profilering av våre tilbud.

Omlegginger tar tid, og det har i 2009 blitt lagt ned mye arbeid som vil gi frukt i 2010 og fremover. Målet med omleggingene har hele tiden vært at senteret skal bli bedre i stand til å fylle sine funksjoner, og at den nivåhevingen som nå utføres vil gi bedre brukertjenester.

En liten institusjon som NOTAM er sårbar for endringer, fordi stabiliteten rykkes opp når arbeidskraften må brukes på annet enn kjente oppgaver. Små institusjoner som NOTAM har imidlertid også en stor endringsdyktighet, nettopp på grunn av at det finnes få størknede strukturer som kan overleve av seg selv.

Vi ønsker oss finansielle muligheter til å utvikle en bærekraftig organisasjon, med lokaler og ressurser til beste for våre brukere.



## 02 MUSIKK OG KUNST

NOTAM tilrettelegger for og støtter musikk- og kunstprosjekter initiert av våre brukere. Nedenfor omtales noen av produksjonene som ble gjennomført i 2009 hos NOTAM eller med hjelp av NOTAMs ressurser.

### Bandrom Haus

Musikkstykke skrevet for Ensemble ZwischenTöne, fiolinisten Anna Lindal og asamisimasa

**Komponist:** Øyvind Torvund  
**Sted:** Haus der Kulturen der Welt, Berlin  
**Fremført:** 6. – 8. februar 2009 under Audio Poverty-festivalen

Tape-delen til stykket ble realisert hos NOTAM.  
<http://www.notam02.no/index.php?nor/Musikk-og-kunst/Fremfoeringer/Bandrom-Haus>

### Desconocida: Unknown

Lydkunstinstallasjon som minnes kvinnelige ofre i en voldsherjet meksikansk grenseby

**Kunstner:** Lise Bjarne Linnert  
**Sted:** The Gallery på University of Creative Arts (UCA) i Epsom utenfor London  
**Utstillingsperiode:** 10. februar – 22. mars 2009

Installasjonen er kunstnerens respons på den kritiske situasjonen i Juarez, en grenseby mellom Mexico og USA, der 560 kvinner har blitt myrdet og flere hundre har forsvunnet, mistenkt bortført i forbindelse med menneskehandel.

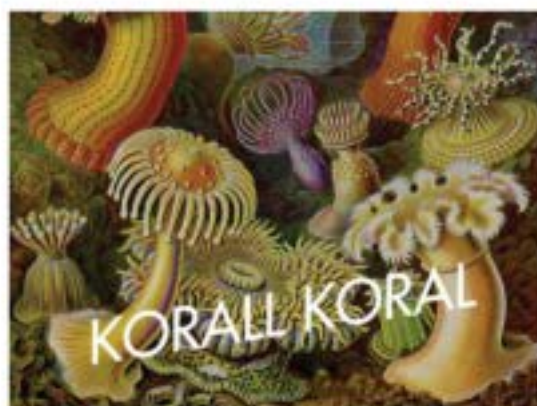
1000 individer fra 22 land har foreløpig deltatt i prosjektet. Hver deltager broderer navnet til en



Navn til ofrene i Ciudad Juarez broderes på hvite tøyestykker og henges opp på denne vegg. Innfelt: Et av tøystykkene fra installasjonen.

av de drepte kvinnene i Ciudad Juarez på et hvitt tøyestykke, 2 X 8 cm. For å minnes alle de uidentifiserte ofrene for lignende kriminelle handlinger rundt i verden, broderer også deltagerne ordet «ukjent» på sitt eget språk.

Lydmaterialet til utstillingen spilte Linnert inn hos NOTAM i januar 2009.  
<http://www.lisebjorne.com/>



### Korall Korall

En forestilling laget spesielt for barn mellom null og tre år, og deres voksne ledsager

**Idé, produksjon og regi:** Hanne Dieserud og Christina Lindgren  
**Musikk:** Maja Solveig Kjelstrup Ratkje  
**Scenografi:** Christina Lindgren  
**Utøvere:** Hanne Dieserud, Hanna Gjermundrød og Silje Aker Johnsen  
**Co-produsenter:** Den Norske Opera & Ballett og Riksteatret  
 Støttet av Norsk kulturråd, NOTAM, Fond for utøvende kunstnere og Fond for lyd og bilde

Barna og deres ledsagere lokkes av lyder inn i et skjellformet telt i Operaens foajé, der to utøvere med spesiallagde instrumenter skaper musikk og sang. Etter den cirka 20 minutter lange forestillingen inviteres barn og voksne til å utforske

rommet og instrumentene på egen hånd. Forestillingen hadde premiere på Operaen 4. juni 2009, og produksjonen ble senere turnert av Riksteatret rundt om i landet. Suksessen fortsetter inn i 2010 med en rekke utsolgte forestillinger.

NOTAMs bidrag til produksjonen var å utstyre insiden av en konkylie med avspilling av forskjellige lyder. Dette arbeidet ble utført av Hans Wilmers. <http://www.operaen.no/Default.aspx?ID=26876&ProductID=PROD71>

## Kaninkostymet - og andre historier fra artenes opprinnelse

Forestilling med vokalgruppen Små Grå på Litteraturhuset

### Arrangør, produsent og medvirkende:

Små Grå – Ingebjørg Loe Bjørnstad, Nina Mortvedt, Mai Elise Solberg og Benedikte Kruse

**Konsept og regi:** Katinka Rydin Berge

**Konsept og musikk:** Bente Leiknes Thorsen

**Lysdesign:** Ingeborg S. Olerud

**Lystekniker:** Ida Andersson

**Lyd:** Cato Langnes

**Sted:** Litteraturhuset

**Dato:** 17., 21. og 22. april 2009

Publikum fikk oppleve fire pipende, harkende, brølende, syngende, improviserende, spillende og dansende vokalister i hysterisk karneval, grotesk krig, voldsom død og lyrisk oppstandelse. Forestillingen ble laget med støtte fra Norsk kulturråd, NOTAM, Norsk komponistforening, Norsk komponistfond og Fond for utøvende kunstnere.

Komponist Bente L. Thorsen fikk et oppstartstipend fra NOTAM, og arbeidet delvis i NOTAMs Studio Nordheim med musikkproduksjonen. <http://litteraturhuset.no/program/2009/04/kaninkostymet.html>

## Lydspor

En audiovisuell dokumentar bestående av en sammensetning av stillbilder, video og lyd fra forskjellige lyd miljøer i natur og by

**Kunstnere:** Jøran Rudi, Tonje Gjevjon og Cato Langnes

**Visning:** Lokalene til Statens forurensningstilsyn som en del av konferansen «Stillhet – et gode å ta vare på»

**Dato:** 22. april 2009, merkedagen Støyfri dag

Konferansens formål var å diskutere hvorfor og hvordan man kan ta vare på naturens stillhet og stille områder. Dokumentaren var en del av bidraget til Norsk forening mot støy. Konferansen ble arrangert av Direktoratet for naturforvaltning i samarbeid med Statens forurensningstilsyn. Den samlet ca. 80 deltagere fra blant annet kommuner, fylkesmenn og interesseorganisasjoner.

<http://www.dirnat.no/stillhetkonferanse>

## Tiden og minnet

En glass-, lyd-, lys- og videoproduksjon i tre deler

**Kunstnere:** Ina Kristine Hove og Ida Helene Heidel

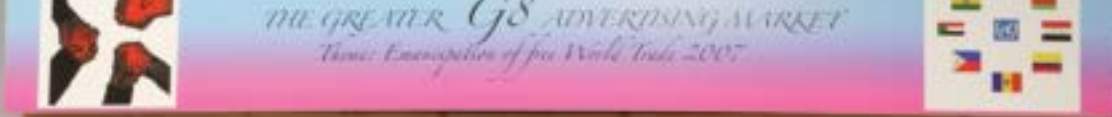
**Sted:** Nås Slott, i nærheten av Göteborg

**Dato:** 30. mai 2009

Heidel arbeidet med dette første delprosjektet hos NOTAM, og fikk hjelp av Cato Langnes til produksjonen. Prosjektet i sin helhet går over to år, og støttes av NOTAM, Nytt Norsk Glass og Den norske ambassaden i Paris, med finansiering fra Norsk kulturråd og MIC.

<http://www.notam02.no/index.php?/nor/Musikk-og-kunst/Verk/Artist/Tiden-og-Minnet>





The Greater G8 Advertising Market av Anawana Haloba



## The Greater G8 Advertising Market

En installasjon i form av en salgsbod som fører produkter fra de såkalte G8-medlemmene (Greater G8) – et fiksjonelt felleskap bestående av Moldova, Irak, Sudan, Colombia, Bolivia, Malawi, Filippinene og Somalia

**Kunstner:** Anawana Haloba  
**Sted:** Giardini og Arsenale, Venezia  
**Del av:** Hovedutstillingen «Fare Mondi // Making Worlds» i Venezia biennalen 2009  
**Utstillingsperiode:** 7. juni – 22. november 2009

Haloba ble invitert av kurator Daniel Birnbaum til å delta i den 53. Venezia biennalens hovedutstilling «Fare Mondi // Making Worlds». Dette er første gang Norge er representert i biennalens hovedutstilling siden Ingar & Dragset i kunstnerduoen Elmgreen Dragset deltok i delprosjektet Utopia Station i 2003.

Halobas deltagelse i biennalen ble støttet av Office for Contemporary Arts (OCA). Hun arbeidet i NOTAMs Studio Nordheim i mai 2009 for å gjøre lydopptak til prosjektet.  
<http://www.notam02.no/index.php?hor/Musikk-og-kunst/Verk/Artist/The-Greater-G8-Advertising-Market>

## Ears of the Field

En lydinstallasjon der verbale meningsytringer presenteres via lytteposter på stedet og et selvbetjent lydstudio med lyd materialet tilgjengelig på en nettside

**Kunstner:** Siri Austeen  
**Sted:** Falstad-senteret i Nord-Trøndelag  
**Utstillingsperiode:** 7. juni – 25. september 2009

Lydinstallasjonen var en del av et temporært kunstprosjekt for Falstad-senteret i Nord-Trøndelag, i regi av KORO (Kunst i offentlige rom). Falstad er et nasjonalt senter for menneskerettigheter, krigsfangehistorikk og fredsforskning.

En komposisjon av fuglelyder fra ulike områder i verden utgjør et sentralt kontentum i installasjonen. Austeen fikk hjelp av NOTAM ved Hans Wilmers til maskinvaren til grensesnittet, og Sven Erga programmerte signalbehandlingen bak lydavspillingen.  
<http://www.austeen.no/>



**The Black Bile Galliards**  
Fra slippkonserten på Sound of Mu  
20. august 2009.



**Deichmanns komplott**  
Foto: Morten Bendiksen

## Black Bile Extempore

Samtidskultur møter renessansemusikk i debututgivelse fra duoen The Black Bile Galliards

**Utgiver:** Elektron Records (Sverige)

**Artist:** The Black Bile Galliards (Natasha Barrett, –elektronikk, Stefan Östersjö – 11-strengs altgitar)

**Utgivelsesdato/slippkonsert:** 20. aug. 2009

**Sted for slippkonsert:** Sound of Mu, Oslo

Utgivelsen tar utgangspunkt i møtet mellom renessansekompisen John Dowland og elektronisk musikk. Östersjøs gitar og Barrets elektronikk fusjonerer i en fascinerende verden av klanglige landskaper, komposisjon og liveelektronikk.

Produksjonen ble tatt opp hovedsakelig på NOTAM, og noen enkeltspor ble i tillegg tatt opp på Musikhögskolan i Malmö og på EMS i Stockholm.  
<http://www.myspace.com/blackbilegalliards>

## Deichmanns komplott

En omvisningsforestilling for barn i Deichmanske bibliotek

**Konsept og regi:** Claire de Wangen

**Medvirkende:** Joanna Magierecka, Charlotte Grundt og Gaute Askild Næsheim

**Lyddesign og -teknikk:** Åslaug Uddu Ystad

**Sted:** Deichmanske bibliotek, avdeling Grünerløkka

**Premiere:** 5. oktober 2009

Støttet av Norsk kulturråd, kunstløftet og Oslo kommune, kulturretaten

NOTAMs Hans Wilmers laget elektronikken til to snakkende bøker som ble brukt i forestillingen.  
<http://www.notam02.no/index.php?nor/Musikk-og-kunst/Verk/Artist/Deichmans-Komplott>

## Sivilt rosignal

Lydkunstverk med lokallyder fra Gamlebyen i Fredrikstad som tema

**Kunstner:** Siri Austeen

**Sted:** Fredrikstad Festning

**Åpningsdato:** 7. november 2009

Verket var et oppdrag fra Nasjonale Festningsverk. Kunstneren spurte folk i Gamlebyen i Fredrikstad hvilke lokallyder de liker og misliker. Deretter gjorde hun lydopptak i området og komponerte et lydbilde som signaliserer ro. Verket spilles av jevnlig og blander seg inn med bylydene som allerede finnes – uten å overdøve dem.

Austeen benyttet seg av NOTAMs Studio Nordheim for å produsere verket.

<http://www.austeen.no/>



## Vertical Meat

Videokunst på utstilling i Berlin

**Kunstner:** Tor Jørgen van Eijk

**Visningsted:** Gartenstraße, Berlin

**Dato:** 5. – 18. desember 2009

Verket ble produsert hos NOTAM i 2009, og ble vist som en del av soloutstillingen *Videos for Nobody*. Verkene til van Eijk skaper visuelle og troverdige forbindelser mellom fortidens og fremtidens videokunst ved å fokusere på mediets originale analoge røtter. Verket *Surviving*, som ble laget hos NOTAM i 2007, var også med i utstillingen.

## North South Project

Plateutgivelse som er et resultat av et samarbeidsprosjekt mellom nordiske og søramerikanske artister i den elektroakustiske sjangeren

**Utgever:** Elektron Records (Sverige)

**Artister:** José Miguel Candela (Chile), Rikhardur H. Fridriksson (Island), Raúl Minsburg (Argentina), Natasha Barrett (UK/Norge), Cecilia Garcia-Gracia (Chile), Jens Hedman (Sverige), Jorge Antunes (Brasil), Adina Izarra (Venezuela), Hedin Ziska Davidsen (Færøyene), Daniel Schachter (Argentina), Hans Peter Stubbe Tegelbjærg (Danmark), Hanna Hartman (Sverige), Catalina Peralta (Colombia), Anders Vinjar (Norge), Ricardo dal Farra (Argentina), Petri Kuljuntausta (Finland) og José Augusto Mannis (Brasil)

**Utgivelsesår:** 2009

Stykket *One Less than a Perfect Square* av Anders Vinjar ble laget hos NOTAM i 2008. NOTAM bidro i tillegg som webhost for lydutvekslingen mellom verdensdelene.

<http://nortesouth.blogspot.com/>



### **The Plant**

En kunstinstitallasjon i form av en gigantisk plante der lys og lyd er sammenkomponert til en helhetlig enhet.

**Kunstner:** Intravision Group

**Sted:** Bjørnholt skole, Oslo

**Ferdigstilt:** Desember 2009

Inspirert av «Little Shop of Horrors» har planten blitt tildelt et sett med emosjoner, og elevene har mulighet til å kommunisere med planten.

NOTAMs Kjetil Matheussen fikk i oppdrag å lage programvaren bak lydavsplayingen i installasjonen.

## 03 FORSKNING OG UTVIKLING

NOTAM er en del av det internasjonale fagmiljøet i musikkteknologi, og bidrar til teknologiutvikling på mange nivåer via samarbeid med enkeltkunstnere, ensembler og institusjoner i Norge og utenlands. I dette kapittelet presenteres utviklingsprosjekter vi har vært involverte i og forskningstekster som har blitt publisert av våre ansatte i løpet av 2009.

### Integra 2

Flerårig EU-finansiert musikkteknologiprojekt med støtte fra Norsk kulturråd

# Integra

**Prosjektledelse:** Birmingham Conservatoire (UK)

**Tekniske partnere:** Birmingham Conservatoire (UK), Institut für Elektronische Musik und Akustik (Østerrike), Malmö Academy of Music (Sverige), CIRMMT McGill University (Canada), NOTAM (Norge), Krakow University of Music (Polen)

**Kunstneriske partnere:** Bit 20 Ensemble (Norge), Ars Nova (Sverige), Athelas Sinfonietta (Danmark), Grup Instrumental (Spania), Ensemble Court-circuit (Frankrike)

Prosjektet bygger videre på arbeidet som ble gjort i det treårige Integra-prosjektet, som varte fra 2005 til 2008. Integra ble av EU blitt funnet så verdifullt at prosjektet er godkjent for finansiering i nye tre år. NOTAM får støtte fra Norsk kulturråd for arbeidet med Integra 2.

### Prosjekt mål

Hovedformålet er å utvikle en ny programvare for komposisjon og fremføring av musikk med live-elektronikk. Programvaren vil bli testet ut i virkelige konsertproduksjoner takket være betydelig fornyet økonomisk støtte fra EU samt et forsøk i å modernisere eksisterende repertoar som foreløpig er avhengig av utdatert teknologi. Et annet viktig ledd i prosjektet er å gjøre eldre elektroniske musikkverk som er bygget på utdatert teknologi mulig å fremføre igjen ved hjelp av

Integra-programvaren. Denne omprogrammeringsprosessen blir omtalt som migrering av verkene. Videre er prosjektet en spennende mulighet for å bygge relasjoner mellom forskingssentra og nye musikkensembler fra hele Europa.

### NOTAMs ansvarsområder

#### BESTILLINGSVERK:

NOTAM skal samarbeide med Bit 20 Ensemble, med Iris ter Schiphorst som komponist.

#### PROGRAMMERING:

Arbeidet pågår med deltagelse av Birmingham Conservatoire (UK), NOTAM og Institut für Elektronische Musik und Akustikk (Østerrike). NOTAMs rolle er å utvide det generelle systemet for å øke nytten for komponister. Kjetil Matheussen står for NOTAMs del av programmeringen. Han arbeider blant annet med det som ligger under brukergrensesnittet og med signalbehandling.

#### KONSERTPRODUKSJONER:

Fra NOTAMs side er Asbjørn Blokkum Flø og Cato Langnes ansvarlig for støtte til komponister i forbindelse med konserter.

#### MIGRERING AV VERK:

Flø står for arbeidet med migrering av verk på vegne av NOTAM.

I tillegg tar NOTAM ved Jøran Rudi del i det overordnede styringsarbeidet.

### Komponister og musikkensemblerne som skal samarbeide

Integra 2 har bestilt verk fra følgende fem komponister, her presentert med de ensemblene og forskingssentrene de skal samarbeide med.

**Hilda Paredes**  
 (Grup Instrumental og Birmingham Conservatoire)  
**Alvin Curran**  
 (Ensemble Ars Nova og Muzyka Centrum)  
**Philippe Leroux**  
 (Athelas Sinfonietta og IEM)  
**Iris ter Schiphorst**  
 (Bit 20 Ensemble og NOTAM)  
**Mauro Lanza**  
 (Court-circuit og Malmö Academy of Music)

<http://www.integralive.org/>



## Bowsense

Sensorteknologi for utøvende musikere



**UTVIKLER:** Hans Wilmers

*Bowsense* er kretskortet som opprinnelig ble utviklet til fiolinisten Victoria Johnsons *sensorbue* i samarbeid med Norges musikkhøgskole. Teknologien – som baserer seg på 3D-accelerometere, 2D-gyroskoper, trykksensorer og knapper for programkontroll – er nå etterspurt og tatt i bruk av flere utøvere, og flere samarbeidsprosjekter er i utvikling.

**NÅVÆRENDE BRUKERE:**

Knut Guettler – kontrabass med sensorbue  
 Bjørnar Habbestad – elektroakustisk fløyte  
 Håkon Thelin – kontrabass med sensorbue

**UTVIKLES FOR:**

Arve Henriksen – trompet med sensorer  
 Terry Hron – blokkfløyte med sensorer

<http://www.notam02.no/projects/index.php?title=Bowsense>

## Melodigenerator

Nytt musikkverktøy for bruk i undervisning

**UTVIKLER:** Kjetil Matheussen

**OPPDRA FRA:** Drivhuset og Mesen

Verktøyet blir tilgjengelig på [musikkverksted.no](http://musikkverksted.no) i løpet av 2010.

## ICMC 2009

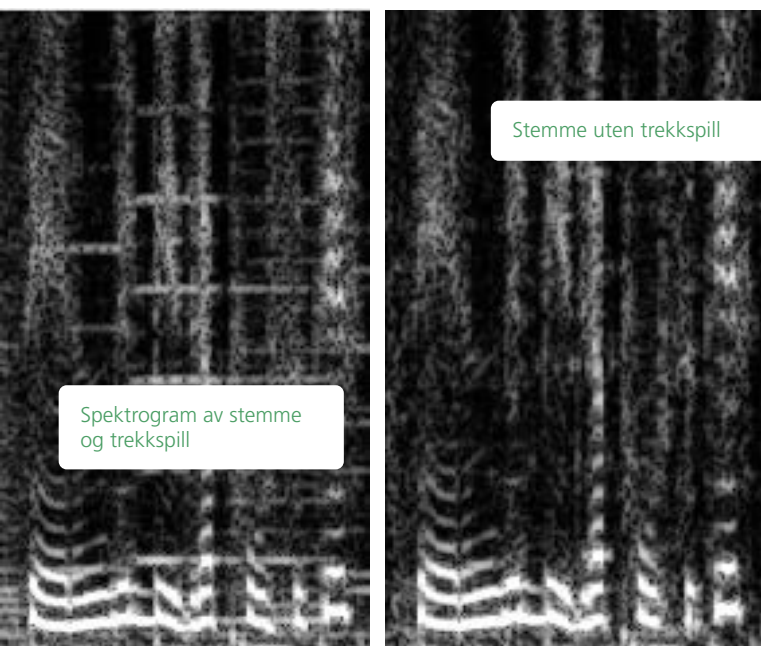
International Computer Music Conference (ICMC) er den viktigste årlige samlingen for utøvere av datamusikk rundt om i verden. Konferansen er i tillegg et vitalt akademisk forum der en rekke forskningsartikler publiseres hvert år.

To av NOTAMs medarbeidere bidro med hver sin artikkel til årets konferanse, som gikk av stabelen mellom 16. og 21. august. Hans Wilmers presenterte «Bowsense – An Open Wireless Sensing Platform», og Kjetil Matheussen presenterte «Conservative Garbage Collectors for Realtime Audio Processing».

## Lydløs PC

I 2009 bygget vi på NOTAM to ekstremt stillegående og særdeles kraftige arbeidsstasjoner som er ideelle for lydarbeid. Kjetil Matheussen og Hans Wilmers har skrevet et dokument med en trinnvis forklaring på hvordan man setter sammen en slik datamaskin.

[http://www.notam02.no/projects/index.php?title=Lydløs\\_PC](http://www.notam02.no/projects/index.php?title=Lydløs_PC)



## SWASH

Programvare for separering av lydkilder og spektralvask

**UTVIKLER:** Henrik Sundt

*Swash* står for «Spectral Wash». Med programmet kan man fjerne forstyrrende lyder fra et opptak, eller trekke ut et instrument som ligger blandet sammen med andre lydkilder i en miks, som på en vanlig CD. Programmet er under utvikling, og i 2009 har programmet fått bedret lyd kvalitet og enklere brukergrensesnitt.

<http://www.notam02.no/~hsundt/swash>

## Linux Audio Conference 2009

Linux Audio Conference (LAC) er en internasjonal konferanse om åpen kilde-programvare for musikk, lyd og annen media med operativsystemet Linux som hovedplattform.

Hans Wilmers presenterte artikkelen «Bowsense – A Minimalistic Approach to Wireless Motion Sensing» på årets konferanse, som fant sted i Parma i Italia fra 16. til 19. april 2009.

## Jøran Rudi gjesteredaktør i *Organised Sound*

Årets første nummer av det prestisjetunge tidsskriftet *Organised Sound*, som gis ut av Cambridge University Press, ble publisert i april 2009. Den var redigert av Jøran Rudi, som viet nummeret til å rette et spesielt søkelys på lyd kunst.

## Jøran Rudi publisert i bok fra Oxford University Press

Boken *The Oxford Handbook of Computer Music* ble utgitt høsten 2009 på Oxford University Press. Jøran Rudi og Palmyre Pierroux har bidratt med kapittelet «Framing Learning Perspectives in Computer Music Education». Boken er redigert av Roger Dean.

## Vedlikehold og oppgradering av programvare

Kjetil Matheussen har arbeidet med vedlikehold og oppgradering av følgende NOTAM-programvare i løpet av 2009:

jack\_capture  
Ceres  
Hurtigmikseren  
das\_watchdog  
snd-ls  
DSP  
Snd-rt



Organised Sound, Vol. 1 2009

The Oxford Handbook of Computer Music





## 04 UTDANNING

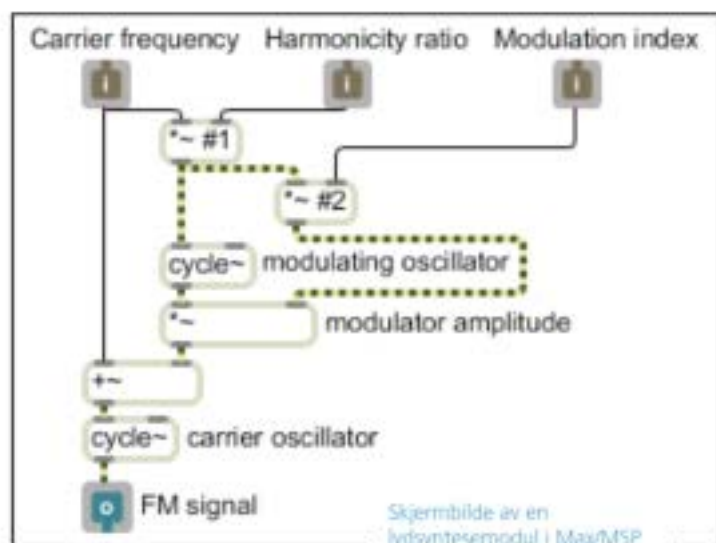
Undervisning, kurs og verksteder er naturlige deler av NOTAMs arbeid med utvikling av kunnskap om både musikkteknologi og bruken av den. Denne delen av virksomheten retter seg mot forskjellige målgrupper – fra enkeltstående kurs om spesielle temaer eller spesifikk programvare til kurs og veiledning på høyskole- og universitetsnivå.

### Programmering, syntese og signalbehandling i MaxMSP

Nytt og omfattende internettbasert kurs i lydprogrammering klar for lansering

**Forfatter og kursleder:** Asbjørn Blokkum Flø  
**Webdesign:** Notto J W Thelle  
**Består av:** 70 oppgaver, informasjon om programvaren og referansesilder. All undervisning foregår på internett.  
**Dato:** Skrevet i 2009, kurset lanseres våren 2010  
**Kursets lengde:** Deltagere må regne med å bruke 100 arbeidstimer på kurset  
**Pris:** 3500,-

MaxMSP/litter har etter hvert blitt en slags standard for arbeid med interaksjonsdesign i forbindelse med blant annet lyd, video, sensorelektronikk og kunstinntallasjoner. Programmet gjør det mulig å bygge skreddersydde løsninger der tradisjonelle programmer kommer til kort.



Kurset retter seg mot personer med normalt gode grunnkunnskaper i musikkteknologi, og gir en grunnleggende opplæring i programmering i MaxMSP, samt en forståelse av digitale lydmodeller. Etter kursgjennomføring vil deltagerne være i stand til å produsere egne løsninger innen lyd og interaksjonsdesign, og samtidig ha lagt grunnlaget for viderekommen bruk av programvaren.

Kursøvelsene skal gi både teknisk og teoretisk fordybning. De tekniske løsningene omhandler ulike felt som blant annet signalbehandling, syntese, algoritmer og brukergrensesnitt.

<http://www.notam02.no/maxinfo>

### Årskurs i lyd, lydbehandling og kunstuttrykk

Et kurs over to semestre som tilbys studenter ved Norges musikkhøgskole og Kunsthøgskolen i Oslo

**Periode:** 2. semester, januar – juni 2009  
**Forelesere:** Jøran Rudi (kursleder) og Natasha Barrett (gjesteforeleser)  
**Verkstedsledere:** Jøran Rudi, Cato Langnes, Alexander Refsum Jensenius, Henrik Sundt og Hans Wilmers  
**Sted:** NOTAM og Norges musikkhøgskole  
**Studiepoeng:** Kurset gir 10 vekttall på mastergradsnivå

Målet med kurset er at deltakerne skal utvikle evnen til å uttrykke seg kunstnerisk med lyd i komposisjon, installasjon, scenefremføringer, i tverrfaglige sammenhenger og til forskjellige formål.

<http://www.notam02.no/index.php?nor/Utdanning/Studier/AArskurs-i-lyd-lydbehandling-og-kunstuttrykk-2008-2009>

## Kurs i studioteknikk

Innføring i studioteknikk med programvaren Pro Tools som verktøy

**Dato:** 2. – 6. mars 2009, kl. 10 - 16

**Lærer:** Cato Langnes

**Pris:** 3000,-

**Antall deltagere:** 10

Dette er et kurs som NOTAM arrangerer årlig. Kurset er lagt opp rundt programvaren Pro Tools, som er standarden for arbeid med lyd innen så vidt forskjellige områder som musikk, radio, filmlyd, lydkunst, komposisjon og videokunst. Dette kurset gir det en grunnleggende forståelse av Pro Tools og lydteknikk generelt. Årets kurs ga i tillegg en innføring i de nye funksjonene i versjon 7.3 av Pro Tools.

## Kurs i notasjonsprogramvare for medlemmer NKF

Gratis kurs i notasjonsprogramvarene Finale og Sibelius eksklusivt for medlemmer av Norsk Komponistforening



### Kurs i Finale

**Dato:** 27. – 28. mai 2009, kl. 16 – 21

**Lærer:** Frank Tveor Nordensten

**Antall deltagere:** 8



### Kurs i Sibelius

**Dato:** 7. – 8. desember 2009, kl. 16 – 21

**Lærer:** Ola Eseth Moen

**Antall deltagere:** 8



Ola Eseth Moen veileder en av deltagerne på Sibelius-kurset.  
Foto: Vemund Bergland



Arrangering i Sibelius.  
Foto: Vemund Bergland

I 2009 arrangerte Norsk Komponistforening i samarbeid med NOTAM to separate innføringskurs i komposisjons- og notasjonsprogramvarene Finale og Sibelius. Begge kursene ble holdt i NOTAMs lokaler, og hadde NKF's egne medlemmer som målgruppe.

Finale og Sibelius er begge omfattende verktøy som kan brukes til å komponere, arrangere, notere og skrive ut partiturer av høy kvalitet. Likhetene er med andre ord mange, men arbeidsmetodene varierer. De to utgiverne konkurrerer om det samme brukemarkedet, og et av poengene med å holde kurs i begge programvarene i løpet av 2009 var å gi deltagerne oversikten til selv å kunne avgjøre hvilket av de to programmene de foretrekker å arbeide med.

## Mastergradsveiledning

Gyrid Nordal Kaldestad er mastergradsstudent i musikkteknologi ved Norges teknisk-vitenskapelige universitet (NTNU). Hun arbeidet høsten 2009 hos NOTAM med opptak, miksing og mastring av trioen Parallax. Opptaket ble gjort i *Krutthuset* i Maridalen, og miksing og mastring i Studio Wiggen. Cato Langnes var veileder på arbeidet, som utgjorde eksamen i faget *Videregående studioteknologi og lydproduksjon*.



Elektronikk med Dans for voksne

## Elektronikkurs med Dans for voksne

Dans for voksne er først og fremst en konsertserie, men de organiserer også verksteder og gratis kurs i elektronikkutvikling for folk som vil lære seg å bygge egne lydkilder. Høsten 2009 fikk de bruke NOTAMs lokaler til å holde tre ulike kurs.

### WOM-kurs

**Dato:** 14. – 15. november

**Lærer:** Tom Bugs

WOM (Workshop Oscillator Machine) er en enkel og kompakt synth

### Kurs i Circuit bending

**Dato:** 16. – 20. november

**Lærer:** Audun Eriksen

Dato: 25. – 26. november

Kortslutting av elektroniske leker på jakt etter spennende lyder

### Interface-kurs

**Dato:** 25. – 26. november

**Lærer:** Servando Barrerio

Bygging av en interface-boks og hvordan å bruke den mot programvaren Pd

## Andre undervisningsaktiviteter

Jøran Rudi underviste i psykoakustikk på Den norske filmskolen i Lillehammer 20.–22. januar, og i lyd-kunst på Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet i Trondheim 22.–23. april.

I et samarbeid mellom NOTAM og Norsk forening mot støy ble det organisert undervisning i akustisk økologi for elever ved Møllergata skole 22. og 23. september, med påfølgende verksteder fra 12. til 16. oktober. Det var Jøran Rudi som ledet undervisningen.



## 05 FORMIDLING

NOTAM spiller flere ulike roller i norsk kulturliv og på den internasjonale scenen. Det overordnede formålet med våre formidlingsaktiviteter er å fremme nyskapende bruk av teknologi i musikk og kunst, på kunstnernes premisser.



musikkutstyrsordningen

### Musikkutstyrsordningen

NOTAM er en av medstifterne til Musikkutstyrsordningen (MUO). Stiftelsen administrerer offentlige tilskudd til utstyr for spillesteder, konsertarrangører, øvingsfelleskap, samt til utvikling, tilrettelegging og bygging av gode øvingslokaler og spillesteder innenfor det rytmisk musikkområdet. Vi informerer våre brukere og lesere av våre nyhetsbrev om ordningen, og oppfordrer alle om å søke om midler til utstyr og lokaler.

### Ultima

Som medlem av stiftelsen Ultima bidrar NOTAM hvert år med egne produksjoner og støtte til produksjoner i forbindelse med festivalen. I 2009 bidro vi med to egne produksjoner og støtte til en rekke andre produksjoner.

### NOTAM-produksjoner:

#### WET SOUNDS

*Wet Sounds*, skapt av britiske Joel Cahen, er verdens eneste lydgalleri under vann. Undervannshøytalere forvandlet svømmebassenget i Tøyenbadet til et lyttegalleri og konsertsal den 18. september. Maia Urstad og Jana Winderen fremførte live-musikk, og i tillegg fikk publikum høre lydgalleriets program. Arrangementet var en samproduksjon mellom NOTAM og Oslo kulturnatt.

<http://www.notam02.no/index.php7/nor/Musikk-og-kunst/Verk/Artist/Wet-Sounds>

#### AL-KHOWARIZMIS MEKANISKE ORKESTER

*al-Khowarizmis mekaniske orkester* av Christian Blom er et «mini-orkester» som styres fra en datamaskin via elektriske impulser og mekaniske ledd. Under Ultima 09 ble verket vist på flere ulike steder i Oslo, der høydepunktet var visningen på Deichmanske

bibliotek med rundt 300 besøkende under Oslo kulturnatt 18. september. Osloturneen med orkesteret var et samarbeid mellom NOTAM og Ultimafestivalen.

<http://www.notam02.no/index.php7/nor/Musikk-og-kunst/Fremfoeringer/al-Khowarizms-mekaniske-orkester>

### Støtte til andre produksjoner under Ultima 09:

#### ONSDAG 9. SEPTEMBER

Åpningskonsert  
Trond Reinholdtsen: *Den norske apra UP*  
Med asamisimasa.  
NOTAM bidro med opptak som ble brukt i forestillingen.

#### SØNDAG 13. SEPTEMBER

*Bach Measures* på Kulturkirken Jacob  
Oslo Sinfonietta med dirigent Christian Eggen  
Simon Steen-Andersen: *Chambered Music*  
Harrison Birtwistle: *Cortege*  
Harrison Birtwistle: *Bach Measures*

Produsert av Oslo Sinfonietta med støtte fra Norsk Komponistforening, RE:NEW Music, the Culture Programme of the European Union og Nordisk Ministerråd.

NOTAM bidro med noe utstyr samt opptak av konserten. Cato Langnes kjørte lyd for Oslo Sinfonietta.

#### MANDAG 14. SEPTEMBER

Siri Austeen: *Hum of the Tram – Soundtrack 137*  
En lydtur gjennom Oslo med en oppmikket trikk. Lydopptakene ble bearbejdet og presentert live underveis på trikketuren.



Wet Sounds er verdens eneste lydgalleri under vann  
Foto: Joel Cahen.

**TIRSDAG 15. – TORSDAG 17. SEPTEMBER**

**Verksted:** Hyperimprovisasjon på Norges musikkhøgskole, Levinsalen

Et verksted med live elektronikk, improvisasjon og hyperinstrumenter. Individuelle musikalske og muntlige presentasjoner, diskusjoner og avsluttende konsert.

**Medvirkende:** Victoria Johnson, Cléo Palacio-Quintin, Øyvind Brandtsegg, Peter Tornquist, Hans Tammen, Jan Schacher, Alex Gunia, Bjørnar Habbestad, Tanja Orning, Natasha Barrett, Kjell Tore Innervik, Alexander Refsum Jensenius

Verkstedet var støttet av NOTAM og BEK.

## Oslo Open

Oslo Open er en av Norges største kunstmønstrenger med åpne atelierer og visning av kunstprosjekter i offentlig rom som hovedområde. NOTAM bidro til årets festival med installasjonen *al-Khowarizmis mekaniske orkester* av Christian Blom (nevnt under avsnittet om Ultima). Installasjonen ble vist hos NOTAM fredag 25. september mellom kl. 9 og 16.



Stordahl Musikk i Moss gjorde et imponerende bidrag til synth-treffet med sin utstilling.

## Synth-treff

WintherStomer i samarbeid med NOTAM arrangerte to treff for synth-entusiaster i 2009.

20. juni var det åpent synth-reparasjonstreff og verksted hos NOTAM. I løpet av dagen kom rundt 15 personer innom med gamle analoge synthesizere som trengte en overhaling. Synth-eierne fikk praktisk veiledning av Terje Winther mens de reparerte på instrumentene sine.

For tredje år på rad ble det i regi av WintherStomer arrangert *Analog Synth* og *Synth-DIY-treff* hos NOTAM den 31. oktober. Alle som er interesserte i analoge synthesizere, både ferdige og selvbygde, kunne møte opp mellom kl 1100 og 2000, og mange stilte ut sine egne instrumenter i det som har vist seg å være et av årets høydepunkter for synth-folket. Det var mellom 60 og 80 personer innom NOTAM i løpet av denne lørdagen.

## Open Form

Festivalen for åpen form og tilfeldighetsmusikk – Open Form – ble arrangert for andre gang 26. – 29. november 2009. Årets festivalgjest var Pauline Oliveros, en amerikansk pioner innen samtidsmusikken. Else Olsen S. er kunstnerisk direktør for festivalen. NOTAM hadde en viktig rolle i konsertproduksjonene og utførelsen av det øvrige programmet.

**TORSDAG 26. NOVEMBER**

**Hva:** *Liquid Vapor* (2009) av Else Olsen S.

**Sted:** Den Norske Operaen, Foajeen

**Utøvere/medkomponister:**

Pauline Oliveros – trekkspill/elektronikk

Maja Ratkje – stemme, theremin

Guro Moe – kontrabass

Victoria Johnson – el-fiolin

Alexander R. Jensenius – elektronikk

Kyrre Heldal Karlsen – lysdesign



Yngvild Aspeli – skuespill og dukker  
 Yoann Pencole - skuespill og dukker  
 Else Olsen S. – preparert piano og leketøysorkester

NOTAMs Cato Langnes og Notto J W Thelle produserte lyd og gjorde lydopptak av konserten.

#### FREDAG 27. NOVEMBER

**Hva:** Møte med Pauline Oliveros.

**Sted:** NOTAM

Komponisten ble intervjuet av NOTAMs Jøran Rudi og tok senere spørsmål fra publikum, som også fikk oppleve å bli ledet gjennom en Deep Listening-øvelse av Oliveros.

#### LØRDAG 28. NOVEMBER

**Hva:** *Horse Sings From Cloud* (1983) av Pauline Oliveros

**Sted:** Gamle Aker Kirke

**Utøvere/medkomponister:**

Pauline Oliveros – trekkspill  
 Frode Haltli – trekkspill  
 Tony Dryer – kontrabass  
 Guro Moe – kontrabass  
 Michael Duch – kontrabass  
 Jacob Felix Heule – trommer, perkusjon  
 Børre Mølstad – tuba, theremin  
 Kristin Andersen – trompet  
 Lisa Dillan – stemme  
 Maja Ratkje – stemme  
 Sigyn Fossnes – fiolin  
 Harald Fetveit – elektronikk  
 Havard Skaset – gitar  
 Mia Goran – fløyte  
 Kyrre Heldal Karlsen – lysdesign  
 Yoann Pencole – scene  
 Yngvild Aspeli – scene  
 Else Olsen S. – orgel og leketøysorkester

Konserten var et samarbeid med Ny musikk og Den amerikanske ambassaden i Oslo. NOTAMs Cato Langnes sto for lydproduksjonen.



Pauline Oliveros (med ryggen til) og Else Olsen S. på Operaen 26. november

#### SØNDAG 29. NOVEMBER

**Hva:** *Sound Fishes* (1992) av Pauline Oliveros

**Sted:** Lindemansalen, NMH

**Utøvere/medkomponister:**

Lisa Dillan – stemme, glass og pust  
 Guro Moe – kontrabass, malerkost og kazoo  
 Else Olsen S. – preparert piano og leketøysorkester

Konserten var et samarbeid med Den amerikanske ambassaden i Oslo. NOTAMs Cato Langnes kjørte lyd.



## Konsert med Electric Audio Unit (EAU)

EAU er et ensemble dedikert til fremføring av elektronisk musikk. Den 9. desember 2009 inviterte ensemblet til en konsertkveld på Litteraturhuset. Fremføringer var fordelt mellom to rom – et for akusmatisk musikk og et for liveelektronikk.

For anledningen bestod EAU av Natasha Barrett, Anders Vinjar og Jøran Rudi. Konserten ble støttet av Norges Komponistforening og NOTAM.

### Program:

#### Kjellern kl. 18

*Precipitation Within Sight* – Robert Dow (UK). Norsk urfremføring.  
*Kernel Expansion* – Natasha Barrett (NO). Norsk urfremføring.  
*Con Brio* – Francesco Giomi (IT). Norsk urfremføring.  
*Spor, stier, merker* – Anders Vinjar (NO). Norsk urfremføring.

#### Kjellern kl. 19

*Precipitation Within Sight* – Robert Dow  
*Kernel Expansion* – Natasha Barrett  
*Con Brio* – Francesco Giomi  
*Spor, stier, merker* – Anders Vinjar

#### Kjellern kl. 20

*Precipitation Within Sight* – Robert Dow  
*Kernel Expansion* – Natasha Barrett  
*Spor, stier, merker* – Anders Vinjar  
*Con Brio* – Francesco Giomi

#### Kverneland kl. 19

LIVE: Anders Vinjar & Natasha Barrett improvisasjon  
*Concrete Net* – Jøran Rudi  
*Babel Study* – Jøran Rudi  
 LIVE: Anders Vinjar, Jøran Rudi, Natasha Barrett improvisasjon

#### Kverneland kl. 20

*Concrete Net* – Jøran Rudi  
*Babel Study* – Jøran Rudi  
 LIVE: Anders Vinjar, Jøran Rudi, Natasha Barrett improvisasjon



## 06 FASILITETER

NOTAM gjennomførte betydelige oppgraderinger av maskinparken i 2009. Begge studioene er nå utstyrt med åtte kjørers Mac Pro maskiner, noe som tilsvarer nesten fem ganger så høy ytelse som våre forrige Power Mac G5 maskiner. Lagringskapasiteten er også betydelig utvidet.

Vi har gått til innkjøp av mikrofonforsterkeren og A/D konverteren Grace Design m802, som gir en helt uovertruffen detaljrikdom og dynamisk omfang.

Begge studioene har et godt utvalg av lydprogrammer og tilhørende verktøy, blant annet Pro Tools 8, Max/MSP 5 og Waves Diamond bundel.

### Studio Nordheim

#### DATAMASKINER:

1 Linux/Windows-PC med AMD XP3000+ prosessor, Fedora Cora 6 + Planet CCRMA, Windows XP, M-Audio Delta 1010 lydkort.

Mac Pro 2 x 2.26 GHz Quad Core Intel Xeon prosessorer med et Digidesign HD 3 Acell system, et 192 I/O interface og et MIDI I/O interface. 1 intern DVD-brenner + 1 firewire DVD-brenner. Lyd fra datamaskinen til høyttalere går gjennom Pro Control 24.

#### HØYTTALERE:

Som standard oppsett i Studio Nordheim har NOTAM Genelec 1030 og Genelec 1029 (basshøyttaler) 5.1 monitoring og Genelec 1038 stereo monitoring. Studioet kan rigges med 8 stk. Genelec 1030 høyttalere når det er behov for det.

#### ANNET UTSTYR:

Yamaha SY99 Synthesizer, Sony CDP-2000 CD-spiller, Sony PCM-7010 DAT-spiller, Sony MDS-E12 MD-spiller, Alesis XT 20 20-bit A-DAT-spiller, Denon 3800 DVD-spiller

### Studio Wiggen

#### DATAMASKINER:

1 Linux-PC med Pentium4 3.2GHz prosessor, Fedora Cora 6 + Planet CCRMA, M-Audio Delta 1010 lydkort.

Mac Pro 2 x 2.26 GHz Quad Core Intel Xeon prosessorer med et Digidesign HD 3 Acell system, et 96 I/O interface, A-DAT Bridge 24 lydinterface, Steinberg Midex 8 MIDI interface og en CD-brenner. Det står også en firewire DVD-brenner, som er koblet til maskinen.

#### HØYTTALERE:

Dynaudio Acoustics Air Series. Det er lagt opp til både 5.1 og stereo lytting.

#### ANNET UTSTYR:

Ashley LX 3088 linjemikser, Sony PCM 2700A DAT-spiller, Sony MDS-E12 MD-spiller, Sony TC-K611S kassettspiller, Kenwood DP 3090 CD-spiller, Symetrix SX 202 Mic Pre-amp, Roland PC-200 MkII MIDI-keyboard, Argon DVD 2006 spiller

## LabAbel

### DATAMASKINER:

7 Linux/MacOSX-maskiner av typen Minimac med 1.83 GHz Core Duo prosessor og M-Audio Fasttrack Pro lydkort. Doubleboot-konfigurasjon OSX/Linux. Fedora Core 6 + Planet CCRMA. Skjermene på Minimacene har blitt erstattet med 22" LCD.

1 SGI Octane – maskin med videohardware + videoredigeringssoftware «Jaleo».

MacOSX brukes for å kjøre bl.a. Peak, Pro Tools, Max/MSP, video- og DVD-programmer.

## Opptaksutstyr

1 Fostex FR 2 Flashkort opptaker

1 Sound Devices 788T bærbar opptaker

2 Edirol R-09 opptakere

1 Studer B 67 2-spors båndspiller for 1/4" tape

1 Sony ECM MS 5 stereomikrofon

2 Sony ECM MS 957 stereomikrofoner

2 DPA 4060 miniatyrmikrofoner

DPA 5015 Surround – sett med fem 4015-TL mikrofoner.

2 stk Neumann KM 140 mikrofoner

1 stk AKG 414

1 stk Grace Design m802 mikrofonforforsterker og A/D converter

### Forum NOTAM

Et åpent areal som brukes til kurs, seminarer, foredrag, møter, innstudering, bygging og huskonsserter.

### Møterom

For NOTAMs ansatte og brukere/ samarbeidspartnere.

### Maskinrom

Datamaskiner for lab og studioer plassert i et avkjølt rom, slik at bare skjermer og tastatur står i arbeidsrommene.

### Kontorlandskap

For NOTAMs ansatte og prosjektmedarbeidere.

## Formålsparagraf

---

NOTAM skal være et skapende kompetanse- og ressurscenter for utvikling og bruk av ny teknologi i musikk- og kunstlivet i Norge.

NOTAM skal fremme innovative tilnærminger til lyd, musikk og kunst på tvers av tradisjonelle faggrenser, og være en internasjonal aktør, også i Norge.

NOTAM skal legge til rette for, og bistå i, komposisjon, forskning og utvikling, utdanning og formidling.

NOTAM har ikke kommersielt formål.

## Stiftelsen NOTAM

---

NOTAM ble formelt opprettet i 1993, og endret status til stiftelse i 2001.

### Styret i 2009 bestod av:

Glenn Erik Haugland (styreleder), komponist  
Alexander Refsum Jensenius (nestleder), PhD, musikkviter ved IMV, UiO  
Jon Balke (medlem), musiker og komponist  
Ragnhild Berstad (medlem), komponist  
Synne Skouen (medlem), komponist  
Henrik G. Sundt (medlem), representant for NOTAMs ansatte  
Gyrid Nordal Kaldestad (1. varamedlem), komponist  
Ivar Frounberg (2. varamedlem), professor i komposisjon ved NMH  
Elin Rosseland (3. varamedlem), komponist  
Notto J W Thelle (vararepresentant for NOTAMs ansatte)

NOTAMs rådsmøte ble avholdt den 30. mars 2009.  
Innkalle til rådsmøtet er NOTAMs stiftere, og rådsmøtet velger styret.

## NOTAMs stiftere er:

Norsk komponistforening  
 NOPA – Forening for norske komponister og tekstforfattere  
 NICEM  
 Ny Musikk  
 Norges Teknisk-Naturvitenskapelige Universitet, Akustikkgruppa  
 Norges musikkhøgskole  
 Universitetet i Bergen, Griegakademiet  
 Barratt-Due Musikk institutt  
 Universitetet i Oslo, Institutt for musikkvitenskap

## Ansatte

### **Rune Molvær – daglig leder (100 %)**

Daglig leder med ansvar for NOTAMs samlede virksomhet.

### **Jøran Rudi – faglig leder (100 %)**

Faglig leder med ansvar for utvikling av faglig profil

### **Cato Langnes – studiotekniker og brukerveileder (100 %)**

Utvikling og drift av studio med programvare og maskinvare, brukerveiledning i studio, teknisk produksjon i installasjoner og konserter

### **Asbjørn Flø – utdanningsansvarlig, programmering (50 %)**

(100% midlertidig stilling til 01.03.2010)

Ansvar for utvikling av NOTAMs kurstilbud, brukerstøtte, programmering

### **Hans Wilmers – systemansvarlig, programmerer, elektronikkutvikler (60 %)**

Drift av Windows-, Linux og SGI-maskiner, drift av brukere og hjemmeområder, installering/oppgradering av programvare og konfigurering av webserver, brukerstøtte i lydstudio og lab, programmering av programvare for lyd/musikk, prosjektarbeid innen teknisk utvikling

### **Kjetil Matheussen – programmerer (100 %)**

Utvikling av musikkprogramvare, vedlikehold av eksisterende NOTAM-programvare, programmering av programvare i kunstinstallasjoner

### **Henrik Sundt – signalbehandler, utvikler (20 % pluss prosjektengasjert)**

Produksjon og utvikling av programvare (programmering) og elektronikk, brukerasistanse, rådgivning av kunstnere og komponister i bruk av lydteknologi

### **Notto J. Thelle – informasjonsansvarlig (50 %)**

(100% midlertidig stilling til 31.06.2010)

Web- og informasjonsansvar, produksjonsassistent

### **Mari Tolkki – regnskapsfører (25 %)**

## Økonomi

Regnskapet for 2009 viser et positivt resultat (overskudd) på kr. 207 820, - Dette er en sunn margin for virksomheten, og midlene avsettes primært til lokaler.

Regnskapet er satt opp under forutsetning av fortsatt drift. Styret mener at det fremlagte årsregnskapet gir et rettviseende bilde av utviklingen av driften i NOTAM i 2010.

## Resultatregnskap

DRIFTSINNETEKTER OG DRIFTSKOSTNADER	2009	2008
Salgsinntekter	60 709	50 512
Tilskudd, støtte og prosjektbevilgninger	3 888 650	3 426 700
Andre inntekter	404 378	342 342
<b>Sum driftsinntekter</b>	<b>4 353 737</b>	<b>3 819 554</b>
Lønnskostnader m.m.	2 488 983	2 382 796
Avskrivning på driftsmidler	68 598	19 031
Annen driftskostnad	1 619 438	1 511 743
<b>Sum driftskostnader</b>	<b>4 177 018</b>	<b>3 913 570</b>
<b>Driftsresultat</b>	<b>176 718</b>	<b>-94 016</b>
FINANSINNETEKTER OG FINANSKOSTNADER		
Annen renteinntekt	31 270	79 874
Annen rentekostnad	112	16
Annen finanskostnad	57	0
<b>Resultat av finansposter</b>	<b>31 101</b>	<b>79 858</b>
<b>Ordinært resultat</b>	<b>207 820</b>	<b>-14 158</b>
<b>Årsoverskudd (Årsunderskudd)</b>	<b>207 820</b>	<b>-14 158</b>
OVERFØRINGER		
Avsatt til annen egenkapital	207 820	0
Overført fra annen egenkapital	0	14 158
<b>Sum overføringer</b>	<b>207 820</b>	<b>-14 158</b>

## Balanse

EIENDELER	2009	2008
<b>Anleggsmidler</b>		
<b>Varige driftsmidler</b>		
Driftsløsøre, inventar, o.a. utstyr	123 585	10 647
Sum varige driftsmidler	<b>123 585</b>	<b>10 647</b>
Obligasjoner og andre fordringer	7 034	5 300
Sum finansielle anleggsmidler	<b>7 034</b>	<b>5 300</b>
Sum anleggsmidler	<b>130 619</b>	<b>15 947</b>
<b>Omløpsmidler</b>		
<b>Fordringer</b>		
Kundefordringer	62 662	58 950
Andre fordringer	54 435	157 998
Sum fordringer	<b>117 096</b>	<b>216 948</b>
Bankinnskudd, kontanter, og lignende	1 054 351	857 6920
Sum omløpsmidler	<b>1 171 447</b>	<b>1 074 640</b>
Sum eiendeler	<b>1 302 066</b>	<b>1 090 587</b>
<b>Egenkapital og gjeld</b>		
<b>Innskutt egenkapital</b>		
Grunnkapital	50 000	50 000
Sum innskutt egenkapital	<b>50 000</b>	<b>50 000</b>
<b>Opptjent egenkapital</b>		
Annen egenkapital	599 706	391 886
Sum opptjent egenkapital	<b>599 706</b>	<b>391 886</b>
Sum egenkapital	<b>649 706</b>	<b>441 886</b>
<b>Gjeld</b>		
<b>Kortsiktig gjeld</b>		
Leverandørgjeld	53 742	50 650
Skattetrekk og andre trekk	182 908	123 056
Annen kortsiktig gjeld	415 710	474 995
Sum kortsiktig gjeld	<b>652 360</b>	<b>648 701</b>
Sum gjeld	<b>652 360</b>	<b>648 701</b>
Sum gjeld og egenkapital	<b>1 302 066</b>	<b>1 090 587</b>



## Resultatrapport

NOTAM har oppnådd målene som er beskrevet i tildelingsbrevet for 2009. NOTAMs samlede virksomhet blir omtalt i forordet og dokumentert i årsmeldingen.

Den store trusselen for NOTAM er det fysiske arbeidsmiljøet både i forhold til støy i lokalet og behovet for opptaksrom, kontorplasser, møterom og arkiv. Behovene gjelder også for våre brukere, som i lange perioder har NOTAM som sin arbeidsplass.

## Studiobruk

### Studio Nordheim

1 847 registrerte timer  
335 uregistrerte timer  
74 timer til kurs og vedlikehold  
**Samlet belegg 2 256 timer**

### Studio Wiggen

368 registrerte timer  
1 150 uregistrerte timer  
50 timer til kurs  
**Samlet belegg 1 568 timer**

Samlet studiobruk **3 824** timer.  
Studio Nordheim var stengt fra 1. til 19. januar pga ombygninger i lokalet.

## Brukere

Lise Bjørne Linnert  
Øyvind Torvund  
Cato Langnes  
Sven Erga  
Christian Blom  
Notto J W Thelle  
Andrea Lange  
Bodil Furu  
Anders Vinjar  
Asbjørn Blokkum Flø  
Hans Wilmers



Rune Molvær,  
ny daglig leder av Notam

Tone Gelein  
Anawana Haloba  
Siri Austeen  
Natasha Barrett  
Henrik Skram  
Ståle Stenslie  
Agnes Pettersen  
Vanessa Sorce-L'vesque  
Svein Berge  
Karol Nepelski  
Paulina Zalubeska  
Tonje Gjevjon  
John Persen  
Synnøve Persen  
Håkon Thelin  
Bendik Hagerup  
Simon Dancaster  
Ruben Sverre Gjertsen  
Bjarne Kvinnsland  
Bente Leiknes Thorsen  
Ida Helene Heidel  
Trond Engum

## Ny daglig leder

Rune Molvær begynte i en nyopprettet stilling som daglig leder i NOTAM 1. desember 2009.

Molvær har bred erfaring som leder og rådgiver innen utdannings- og kultursektoren. De siste årene har han arbeidet i Nasjonalt organ for kvalitet i utdanningen med hovedvekt på kvaliteten i fagskoleutdanninger. Molvær har lang erfaring som produsent for Rikskonsertene, utvikler av musikk- og kulturformidlingsordninger for Oppland Fylkeskommune og Skoleadministrasjonen i Oslo og fra internasjonalt kultur- og skolesamarbeid. Molvær er utdannet cand. philol. med hovedfag i Musikk.

Jøran Rudi, som har ledet NOTAM siden oppstarten i 1993, gikk over i en stilling som faglig leder.

## Arbeidsmiljø

Arbeidsmiljøet er gjennomgående godt, og de ansatte drar nytte av hverandres kompetanse slik at NOTAM fremstår som en enhet med stor bredde. Vi er et godt team, og utvidelsen av staben som følge av det økte driftsbudsjettet i 2009 har gjort arbeidsplassen enda mer trivelig.

Det må allikevel nevnes at arbeidsmoralen har vært utsatt for slitasje på grunn av vedvarende støy fra bygningsarbeid i bygget der vi holder til. Dette har pågått i halvannet år, og i 2009 ble det iverksatt et enda mer omfattende ombygningsprosjekt i nabobygget. Støyen – og vibrasjonene – fra tunge maskiner har til tider vært en utfordring for de ansatte å tåle. Et nytt ventilasjonsanlegg ble installert i 2008, og dette er videre opphav til bryderi. Det generelle lydnivået i lokalet er målt til 50 dB, og dette er vel og merke når ikke maskiner fra bygningsarbeidet er i gang. I tillegg til å være over anbefalt lydnivå i følge Arbeidstilsynets støyforskrifter (§ 6 om grenser for støy), må det betegnes som katastrofalt for en virksomhet for NOTAM, der innspilling av lyd er en viktig del av arbeidet. Vi har dessverre fått merke dette i 2009 i form av svikt i etterspørselen fra brukere som vil bruke våre studioer. Situasjoner er så prekære at flytting til nye lokaler er høyeste prioritet for å unngå at leverings- evnen til NOTAM skal synke på lang sikt.

Antallet sykefravær som er registrert i løpet av året er svært lavt. Antallet som arbeider på heltid har økt i 2009, noe som gir en positiv utvikling med tanke på stabilitet og muligheten til å tjene langsiktige mål. Flere av disse heltidsstillingene er av midlertidig varighet. En utvikling med fortsatt god tjenesteproduksjon forutsetter at disse stillingene kan beholdes.

NOTAM forurenses ikke det ytre miljø.

## Likestilling

NOTAM har god balanse mellom kjønnene i styret, men en skjevhet i staben. Ved nyansettelser vil NOTAM presisere i utlysningstekster at kvinner oppfordres til å søke, og sørge for at ansettelseskomiteene har balansert sammensetning. Hva NOTAMs brukere angår, er det god balanse mellom kjønnene, og vi legger vekt på å behandle alle brukere med samme imøtekommenhet.

## NOTAM

### Norsk senter for teknologi i musikk og kunst

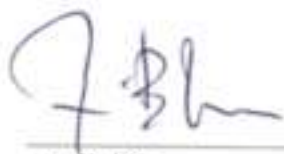
Nedre gate 5, N-0551 Oslo  
 tlf: 22 35 80 60  
 fax: 22 35 80 61  
 e-post: [admin@notam02.no](mailto:admin@notam02.no)  
 web: [www.notam02.no](http://www.notam02.no)  
 organisasjonsnr: 983 502 083



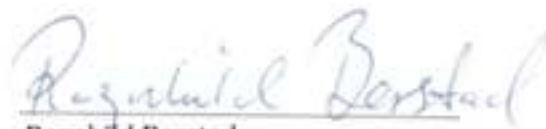
Glenn Erik Haugland  
 Styrets leder



Alexander Refsum Jensenius  
 Styrets nestleder



Jon Balke  
 Styremedlem



Ragnhild Berstad  
 Styremedlem



Synne Skouen  
 Styremedlem



Henrik Sundt  
 Styremedlem/ansattes representant